

+75

JERUSALEM EVERSA M O D I S A C R O U M

REGINENDI A PIS VIRGINIBUS
CHORISTIS IN NOSOCOMIO NUNCUPATO
PAUPERUM DERELICTORUM
AEGUARENTE DIE FESTO ANTA
DEIPARÆ IN COLUM ASSUMPTÆ
MODOS RECIT.

D. PASCHALIS ANFOSSI
CHORI MAGISTER, ET MODERATOR
OPTIME MERITUS.

VENETIIS, MDCCCLXXIV.
TYPIS DOMINI BATTIFOGO
SUPERIORUM PERMISSU.

INTERLOCUTRICES.

NABUCODONOSOR

Rex Babylonie.

ASSUR . . . { *Dux Nabuc*
ASTIAGES

JOACHIM Judæorum Rex.

IZABEL

GIMMA

SIDRA

NOEMI

JEREMIAS Propheta . . .

D. Francisca Gabrieli.

D. Dominica Pasquati.

D. Fausta Caldara.

D. Laura Canti.

D. Lucia Tonello.

D. Ippolyta Santi.

D. Marina Frari.

D. Niccietta Coffantini.

D. Lucia Bianchi.

CHORI JUDÆORUM.

VIXITIS MDCCLXV

DOMINI DOMINUS EST

MATTHEI MURATORI

L E

LECTORI

2
Ex 4: Regum, cap. 24. & 25. præsens Actio desumpta est. Nomina, ut libuit, vertimus; multa omisimus; plura desumptimus; quæ Historia veritatem minime præfserunt; Presertim quoad epocham Liberationis Regis Joachim, & respiscientia Regis Nabuchi; que omnia sic in rem nostram traducimus, brevitati, ac musices commode studentes;

A A P A R S

(IV.)

PARS PRIMA.

Jere. **T**Erusalem .... Jerusalem insana;
Quousque tecum vana
Vox Jeremiae propheta tonabit?
Nunquam te fuscitabit
De lethargico tuo somno tremendo?
Reclamo, urgeo, reprehendo:
Subtrahe caput, Jerusalem, cui totum
Sibilat non remotum
Babylonense acerrimum flagellum.
Ferro te cinge ad bellum;
Non rosis ad choræas. Senti quam rudes
Strident Assyriæ incudes!
Favillaq; video ego scintillantes;
Video mallos sonantes
Nudo Cyclopum brachio alte levatos;
Video præcipitatos
Pondere suo, de follibus ventosis;
Sub caminis fumosis
Tuas crepitando sudere catenas,
Tu interea laute coenas;
Et gula tua inter pocula, biformis;
Jerusalem, tu dormis?
Dormi obdurata ad monitus Supernos;
Dormi somnos aeternos.
Sed vah tibi, rea Civitas superba!
Quanta sepeliet herba
Gentium Dominam hanc, & populorum!
Quasi Vidua ante thorum

Quam-

(V.)

Quamdiu sola sedebis?
Quamdiu clamans dolebis
Lacrymabile Posteris exemplum?
Ubi Altare! Ubi Templo?
Nostræ ubi Reges? ubi Sacerdotes?
Ubi Abrahami Népotes?
Ubi Jacobis Deus? Misera heu! tremit
Solvæ crines, & gemæ;
Ad Deum tuum, pacis Deum numquam insertæ
Jerusalem, Jerusalem, reverte.

CHORUS JUDÆORUM.

Non revertunt filii Judæ,
Nolunt tecum delirare.
Mala Coruix crocitare
Melius disce, aut finem fac.
¶ i Temet prius, Medice, cura.
Non haec ætas Prophetarum,
Vini voces finē re:
¶ ii Si de humana horres natura,
Vade ad antra belluarum:
Prophetiza Urvis de te.
¶ iii Ad tuas nenia pueriles
Trement scientiæ seniles
Cum somnianti exhibent se.
¶ iv Si fastidis tes vivorum,
Vade ad Regna mortuorum,
Prophetiza Umbris de te.

A 3

CHO-

3

(VI.)

C H O R U S.

Non revertunt filii Judæ,

Nolunt tecum desirare.

Mala Cornix, crocitare

Melius disce aut finem fac.

Sidra Ad Prophetæ quærelas bene poti

Cur trepidare, aut fieri?

Præstat prius providere

Imminenti periculo.

Noe Tu prima

Prudens puella, tu nemini æqualis

Imminentibus malis

Consule quantum potes.

Izab. Quantum valet

Izabel eis consulere est conata.

Frustra non auscultata

Affyriæ Regem ter, quaterque adivi.

Sidra Si non incerta audivi,

Duces te auscultant sui, quando precaris,

Non eis scopulis maris;

Non eis eor durius Tygribus hyrcanis.

De manibus humanis

Aut extorquere ferrum inter neces,

Aut emollire fciunt foemineæ preces.

Ne crede quæ sentis;

Ne parce lamegitis;

Exagera landes;

Dissimula fraudes;

Et redi exaudita;

Aut Mulier non es.

Izab. Experimini vos quid possint viles

Læ.

(VII.)

Lacrymæ foeminiles.

Gim. Regis Affyrii Duces non videtis

Secum ad nos venientes?

Noe Ah, mi Rex, ne procede: audi dolentes.

Sidra Tremebundas audite

Vos quoque, Duces, gloriæ suæ consortes.

Ad quid tantæ Cohortes?

Ponite ferrum: non exardeat focus.

Nab. Non hæc pietatis dies: non veniaæ hic locus:

Veni evertere Jerusalēm superbam;

Et vallis suæ inter herbam

Volo eversam Jerusalēm repente.

Aff. Non ab Affyra gente

Supra lapidem lapis remanebit.

Nab. Ite: aut vos pœnitibit

Hoſtilis iræ ulterius retardatæ.

Affur. Ite, & Arma sonate,

Babylonensia stridula Metalla.

Exsuperentur Valla.

De obſeffis nulli exire liceat portis;

Et fiant Vexilla mea, Vexilla mortis.

Spumans sanguine Jordanus

Lauros riget Israelis.

Non eis dignæ nostræ ratiōnēs

Nisi hac die coronent me.

Noe Saltem tu ad nostras preces

Parce sanguini meo; parce ruinis.

Aff. Parcam, quando erunt cinis

Solymæ moenia.

Izab. Ambo i. humanæ, infida

Animaæ fratricidæ!

Quænam vos genuit Caucasus nivosi

A 4

Dura

(VIII.)

Dura inhospita rupes? Quænam unda
Hyperborea, & profunda? Ite, ferociæ,
Ventos ciere, nimbos, & procellas;
Non alicere ad vos Syriæ puellas.
Senti quid dicunt feræ?

Humanum Cor crudele,
Si nescis pati, & flere,
Humanum Cor non es.

Jer. Videtis ne, videtis,
Ingratæ filiæ Sion, nondum finitas
Et numquam exauditas
Verificari Prophetantis minas?

Noe Tolle instantes ruinas,
Si veridicum te numquam mentiris.
Donec nîtil moliris,
Donec ebrius cum ebriis dialogizat;
Somniatur Jeremias, non prophetat.

Nox amica, ad meas pupillas
Rofis sparge auras tranquillas,
Blanda ut somnia semper des.
Nautæ somnia, sunt procellæ,
Silvæ somnia venatoris:
Turtur vidua cari Amoris,
Vel somniando amas, & fles.

Nox amica &c.

Ne dormienti fiat tyrannus
Somnus mundi sola quies,
Vitæ imago restat dies,
Non tu mottis frater es.

Nox amica &c.

Nab. Quæ ulterior mora, Duces mei.

Ast.

Tu jube.

Nab.

(IX.)

Nab. Altum Tympani, & Tuba
Castra prævendi signum dent.

Ast. Venite:
Diruite, ardete, occidite, vastate;
Occisos trucidate:
Serviat Solyma evetsa,
Catenata Judæa, serviat Nabuco.
Dux ejus primus ego alios præduco.

Pugna, miles, vince aut cade:
Strenua mors vitam honorat,
Solus Deus timor adorat:
Numen nostrum noster Rex.

Labantur, & Culmina;
Præcipitent fulmina,
Abyssi nos devorent,
Impavidum feriet
Miserima nex.

Nab. Quicunque ad prælium signa mea sequetur,
Astiagem imitetur;
Et non unus ad castra
Audeat inde redire, ubi decertat,
Aut sanguine Judæo tintus revertat.

Affur. Valles jam senti, & montes
Militari clamore reboantes.

Ast. Vide quadrupedantes
Quanto pulvereum equites fragore
Faciant tremere Campum.

Nab. Nihil moræ:
Machinas, scalas, flammæ admovete.
Diruite, iostate, urgete.
Pereat Civitas tota.

Affur. Adeo vicinas
Ca-

(X.)

- Cavetote ruinas.
Ast. Præcipitat excusa, dum moraris;
 Turris Aquilonaris.
Nab. Scande muros
 Male modo securos.
Ast. Ima è valle
 Mille eos superant scalæ.
Affur. Grandinant ibi faxa.
Ast. Pluunt sagittæ.
Nab. Properate, venite:
 Has excutite portas.
Affur. Vacillantes
 Strident revulso cardine.
Nab. Fumantes
 Addite cito flammæ.
Ast. Non farrita
 Vides fastigia scintillare!
Nab. Miles
 Prosequere, ne cessia.
Affur. Actum est. Urbs obfessa
 Trepidò defensore est destituta.
Affur. Nullibi a ferro tuta.
Affur. Grassantur, ubi vis, vulnera &c mortes
Nab. Ingeminate, fortæ,
 Centuplicate strages, & ruinas
Ast. Quanti fanguinis fortæ!
Affur. Qui cadaverei montes!
Nab. Nondom finis.
 Sit Jerusalèm cinis.
Affur. Agglomerati ad Templum illino recedant.
Nab. Quid perduelles credunt?
 Cingue, urgete, obruite, dissipate.

Aff.

(XI.)

- Ast.* Vel fœminæ obstinatae
 Viam nobis audent disputare:
Nab. Cadant,
 Nec ad Templum evadant.
Affur. Cedite viles.
Ast. Cedite, ne inultas
 Cineres videant Templi alte sepultas.
Izab. Satis, heu! satis dato
 Sanguinis iræ vestrae.
Noe. Veneretur,
 Non per vos profanetur
 Omnipotens Templum.
Sidra. Pietas miseris
 Gimma Venia desperatis!
Nab. Non veniae, non pietatis
 Nosco pro vobis nomen.
Izab. Inhumane!
 Redde captivum fratrem.
Noe. Redde amatum
 Maritum trucidatum.
Ast. Vos etiam potius trucidandæ.
Sidra. Et duratus
 Nil moveat vos jactura
 Vix nati filii mei!
Gim. Non vos placare
 Tot queant lacrymæ amaræ!
Affur. Lacrymæ tuæ sicut sanguis.
Nab. Judeæ prorsus exanguis
 Excidium velo extrellum.
Ast. Salvos facias,
 Si potest, Templum hoc, fibi fideles.

Izab.

284

XII.

Izab. Barbari! Iov. 34.
 Noem. Scelerati! Iacob. 2.10.
 Sidra. Impii! Am.
 Gim. Crudeles! Iob. 20.

Izab. Gemebundæ, palpitantes et cetera.
 Gim. Damus vota, ut vitam des. Canticum 10.
 Sidra. a 4 Templi moenia deosculantes. Iacob. 2.10.
 Noem. Hæc, clamamus, nostra spes. Iob. 20.

Nab. } Furiae, Abyssi devorantes Iob. 20.
 Assur. } a 3 Vobis danda ultima res. Omnium
 Ast. Aras Dei præcipitantes. Assumptio.
 Salvet unus contra tres. Canticum 10.

Iza. Urge Mortes, ange neces: Iob. 20.
 Cor non habes, si non fies. Am.

Noe. Tot ad Deum miseræ preces Iob. 20.
 Obruunt se si nondum stes. Am.

Gim. Heu! Jerusalem regina, Iob. 20.
 Frustra quero ubi non es. Am.

Sid. Heu! subversa Ara divina! Iob. 20.
 Frustra adoro, ut opem des. Am.

C H A P T E R I U M .

Montes Judæ pietate cœmota. Iob. 20.
 Saltem vos sepelire innocentes; Am.
 Et lugubres tot umbras gementes. Iob. 20.
 Gela eterna tetrica nox. Am.

P A R S

XIII.

P A R S A L T E R A

Joachim. Egium quid prodest homini Coronatis;
Iob. 20. Ubi serviles nos premunt catenæ?
 Vix miserrimo Regi! ... Libertatis
 Quando spirabunt mihi auræ serena?

Tu saltēti, mors, solamen desperatis,
 Tu pigra mors, longiores vias ne tens;
 Sed tot inter Judeæ strages infidae;
 Joachimum Règem suum primitum occide.

Heu quoties nūl videns jam vicinæ,
 Sompnior ego delirans fœmnia mortis.
 Palleo, fudo, frigesco; & vespertinae
 Quasi manus vel hisce immitiæst portis,
 Opem imploro Dexteræ divinæ;
 Provoco auctores nostræ ultimæ fortis.
 Et non audierites me fuggens adflare;
 Ad Reges Babyloniz audeo clamare.

Ad quid Tyranne, ad quid Duces venitis?
 Do luctans ferro peccus Deo fidele.
 Nondum extincta in vos fanguinea sitis?
 Non satis quadrilustres meæ querelæ?
 Frustra, nolente Deo, Reges feritis:
 Non est in manu Dei ferrari crudelis;
 Justum est: immo ferri in me transfixi
 Manum osculans prius, moriar, ut vixi.

Um-

(XIV.)

A Umbræ Regum lacrymosæ
Circa Solymani vagantes,
Vos amplectar suspirantes;
Ne plangatis sine me.
Simul Dei plangemus iram:
Simul loca tenebrosa
Voce implentes dolorosa:
Bone Deus vindica te.

Gim. Satis jam flammis datum, & ruinis.
Vindictæ tuæ sit finis
Servitus Israëlis. Sit regale
Principium nulli æquale
Clementia tuæ, mi Rex, diu carcerati,
Et satis castigati
Regis nostri libertas.

Aff. Trucidare,
Venient, non salvare
Rebellantes Judeæ Reges captivos.
Ne timeamus vivos;
Deplorent mortuos Reges perduelles
Judeæ foeminae imbelles.

Nab. Audistin! Joachim vester lacrymandus.
Non sum ego exorandus
Pro Joachimi vita, & libertate.
Pereat foeminae ingratæ. . . .
De carcere ipse eductus tenebroso,
Populo suo doloso
Extremum det spectaculum horrendum.

Gim.

(XV.)

Gim. Quid ulterius videndum,
Barbaræ Rex! quid execrandi, & truces
Rege pejores Dueces!
Non vos humano sanguine prognatos;
Male per vos secura,
Quot quot estis, humana horret natura.

Vade inter antra hyreana;
Et super feras regna:
Non Tygris Africana,
Non Léo ferocior te.
Ad sitim tuam ferinam
Sanguine currant fontes:
Non te abhorrere sinam,
Nisi trucides me.

Aff. Male victorem Regem irritatis
Jurgiis non expectatis,
Imprudentes puellæ.

Izab. Tu qui potes,
Irritatum demulce: Ego irritantes
Puellas perulantes
Veniam docebo promereri in tanta
Triumphatoris gloria.

Aff. Non est veniae clementia, ubi est victoria.

Izab.

XVI.

Izab. Dulcis venie nomen carum,
Ne ha. misericordiam,
Lacrymanti vires lat.

Aff. Ne fiant lacrymæ infideles,
Pietas est esse crudeles:
Transiunt poenæ, & pietas stat.

Izab. Leves saltem pértransfrent:
Aff. Velociores né fident.

Izab. Poena, miser, plange, & spora;
Aff. Lex severa: horrida lex.

Sed füssurant quam suaves
Auræ & undæ, o cara spes!
Et dulciores cantant aves:
Nostra pax sola tū es.

Jer. Quid moliris? quo ruis
Cum his Ducibus tuis,
Babylonensis barbare Tyranno?
Ne manus tuæ profanæ
Davidis ausint sanguine inquinari.
Unctos suos venerari,
Per me nunc jubet Exercituum Deus.
Rex Judæ, inquit, Rex meus:
Et sum, Ego, qui sum contra Regnantes
Mihimet relinquentes;
Nam mihi serviunt brachio non imbelle
Pestes, fames, incendia, imbres, procellæ.

Nab.

XVII.

Nab. Quid incendia? - quid pestes? quid ruina?
Larvæ isthæc vesperinæ -
Labantes mundi cardines divelle -
Præcipitent & stellæ -
Sum q'ni sum - semper ero - semper rea
Mihi serviet Judæa -
Si quid potest Deus suus, pugnet nobiscum.
Salvet vos, & ignoscere -
Non curo, - non eum timeo - non cognosco -
Heu! quales Terræ tremitus! -
Quantus ventorum tremitus! -
Unde igne rubens gladius hic tremendus? -
Quæ terra nox profunda! -
Ad quid squalida hæc monstra & furibunda!
Pacem rogo, & pacem date

Terræ larvæ tenebrose;
Ne precantem lacerate,
Satis est persequi me.

Frustra larvas exoro - Omnipotenter
Frustra effugio ferientem -
Ultoris manum - satis est - adoro -
Pacem - Vitam imploro -
Solos homines noxa obruit minantes:
Solo Deo pietas digna erga precantes.
Tristis, tremens, agitatus
Manus teudo, & nihil spero;
Sed a Judice severo
Qui vult veniam, veniam dat.
Per me rumpe tuas catenas;
Per me, Juda, regna & vive,
Post tonitrua auras serenas
Major me, qui vobis fiat.

Jer.

XVIII.

Ieri Vicit Abrami Deus. Solyma exulta:
Cinere tuo sepulta
Tuos vides, manu sua, vincere Reges:
Venera Cœli leges:
Grandiores sume ad libertatem vires.
Quocumque ipsum requires,
Adest tibi Deus tuus; manum protendat:
Et, qui te diruit hodie, ipse defendat:
Equum vide ad Arma natum:
Sine dormiat terra pronus.
Gladii fulgor, Tubæ sonus
Visum acuit, Cor, auditus:
Et altissimi nitritus
Arma anhelant, pugnat dant:
De tuis sic, Juda, zuinis
Vires sume libertatis;
Et capillis coronatis
Novæ laurus circumstant.

Nab. Captivum Regem liberafstis?

Aff. Vide,

Superna plenum fide

Coram te prodecentem.

Aff. Voces audi

Exultantis Judeæ.

Nab. Date, forores,

Regis pedibus flores.

Noe. Oh suaves

Lacrymæ, & sanguis non hic frustra effusæ
Sidra. Præ latitia confusæ

Quid agamus!

Gim. Quo vadimus? quid restat?

Joach. Deum collaudare prestat,

Qui

XIX.

Qui ad te, popule meus, liberum reddit:
Ier. Populo servet suo manus, quæ dedit.

10

CHORUS

Vive & regna tuis hodie tenatus:
Auræ, & undæ tuo nomine sonent:
Manu Domini te stellæ coronent,
Tecum regnet dulcissima pax.

a 2 De cortice meilla
Vos Palmæ stillate
Nec rosa tenella
Det spinas pro te.

a 2 Ediscant leones
Tuos lambere pedes;
Et septem Triones
Submittere se.

a 2 Regnantem præcedat
Justitia de Cœlis;
Nec pietas fidelis
Exanimet nos.

a 2 Tu regna, qui donas,
Tu potes auferre;
Sua falce Coronas
Non venerat mors.

CHO-

(XX.)

C H O R U S

Vive & regna tuis hodie renatus:
Auræ & undæ tuo nomine sonens
Manū Domini te stellæ coronent
Tecum regnet dulcissima pax.